

УДК 81.25

Чуркіна Г. – ст. гр. 344

Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов

АВТОРСЬКИЙ СТИЛЬ КОМЕДІЇ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА “СОН” У ЇЇ АНГЛОМОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ ДЖОНА ВЕЙРА

Науковий керівник: к.ф.н., доцент Ясинецька О.А.

Відтворення авторського стилю з увагою до ритмомелодійних, стилістичних, смислових та мовних особливостей оригіналу може становити значну проблему для перекладача. Метою цієї публікації є проаналізувати, зокрема, особливості відтворення смислового наповнення дієслівної синоніміки комедії Тараса Григоровича Шевченка “Сон” у її англомовному перекладі під назвою “A Dream” американського філолога й перекладача Джона Вейра.

Варто відзначити, що стосовно варіативності значень переклад не поступається оригіналу: так, дієслово *пропадати* в перекладі має декілька варіантів – *to disappear, to be somewhere no more, to disperse, to vanish, to dissolve, not to live a trace*. Причому, можна простежити багато перекладацьких трансформацій, необхідних для одержання адекватного та художньо красивого перекладу. Наприклад: *І не благай: не вимолять Ні діти, ні жінка. – Don't plead your cause: Your wife's appeals and children's tears Won't save you from his claws*. У наданому перекладі спостерігаємо таку трансформацію, як заміна частини мови. Дієслово *вимолити* замінено на подібні за смислом іменники *appeals* та *tears*, форма множини яких підкреслює інтенсивність і тривалість відповідної дії благання. Також, українське дієслово *благати* перекладено з додаванням іменникового компонента в словосполученні *to plead a cause*, на прикладі якого спостерігаємо і метафоризацію, тобто заміну неметафоричної мовної одиниці метафоричною. В інших прикладах слово *благати* передається відповідниками-синонімами в англійській мові *to pray* та *to beg*: *А ви в ярмі надаєте Та якогось Раю На тім світі благаете? – You pull your yoke until your breath Gives out and you are done, Yet pray for heaven after death?; Тільки де-де православні По углах стогнали Та, стогнучи, за батюшку Господа благали. – Just here and there some orthodox Lay groaning on the street, And moaning, begged the Lord their tsar In best of health to keep*. Помітно, також, що в останньому прикладі перекладач використав синоніми *to groan* і *to moan* до українського дієслова *стогнати*, щоб шляхом синонімічної заміни уникнути повторення. В наступному реченні перекладач застосовує прийом конкретизації та перестановку синонімів, щоб надати виразності та водночас зберегти мелодійність та ритм вірша: *В муці, в катарзі не просить, Не плаче, не стогне!. – In prison dread he does not groan, He does not quail or weep!*. Проте, звертаємо увагу і на нівелювання семантичного навантаження дієслова *просити*. Серед перекладацьких прийомів Джона Вейра помітні також додавання й пропущення. Наведемо відповідні приклади: *І той... і той... А що ж то я? – Both he... and he... What's this I prate? What is it all about?; А я стою, похилившись, Думаю, задаю, ... – I stand there with a heavy heart And bow my aching head And think...*

Отже, розбіжності в будові української та англійської мов викликають певні труднощі при перекладі, особливо при відтворенні ритмомелодики поетичного твору. Відповідно, перекладач використовує трансформації для досягнення найвищого можливого рівня еквівалентності та максимального наближення до тексту оригіналу. Джон Вейр надав кваліфікований переклад, одночасно зберігши особливу мовну багатогранність автора оригіналу, атмосферу самого твору та його поетичну будову.